

Min ide om et spændende cichlideakvarium.

Af Claus Holm Sørensen.

For nogle år siden var vi en del medlemmer i akvarieforeningen der sluttede op omkring vores nu hedengangne Malawi gruppe. Vi havde på et møde drøftet, hvad der kunne gøres ved vores 530'er i de gamle lokaler og var blevet enige om, at der faktisk var andre fisk i verden, end lige netop dem der kommer fra de store søer i Afrika (Et kontinent, der ligger syd for Italien). Det skulle hurtigt vise sig, at det egentligt ikke var så nemt at blive enige om hvordan, hvorledes eller hvornår et sådan akvarium skulle anlægges.

Et af de største problemer i denne forbindelse var faktisk at mange havde et konservativt syn på et sådan akvarium, idet mange var bange for at lave en ordentlig dekoration. Det lignede mest af alt en overdreven angst for at komme til at ødelægge akvariet, samt en opfattelse af at "Når jeg har købt et akvarium på 530 l, så skal der ved olympens guder også være 530 l. vand deri.". Denne opfattelse var og er jeg overhovedet ikke enig i, bl.a. fordi man bør se hvad det er for fisk man vil sætte i bowlen, lave en dekoration der passer til pågældende fisks biotop, og så kan man bagefter se på hvor mange fisk der kan svømme rundt i dette kosmos. I Øvrigt synes det for mig, efterhånden klart at hvis man laver en rigtig god Alfix dekoration, kan man faktisk lade de fleste af vores kendte akvariefisk svømme i en sådan dekoration, personlig kan jeg se i mine egne dekorerede akvarier, at hvis jeg en dag ikke længere vil holde Mbunaer, noget jeg faktisk ikke længer har, kan jeg med et par sværdplanter og evt. en trærod, lave mine glasverdner om til nogle nydelige biotopakvarier, f.eks. er det en del af vores Tandkarpefolk bekendt, at mange af deres arter kommer fra små vandhuler hvor de eneste planter der er, kun er dem som lokale mennesker i kådhed har smidt i vandet. Når bortset fra denne konstatering, var vi i Cichlidegruppen blevet enige om, at vi ville lave et Afrikansk Flodcichlide akvarium, Planerne blev større og større. I dette nye univers skulle det myldre med liv, efterhånden blev det mere til et regulært flod akvarium a la Congofloderne, men i hvert fald et spændende akvarium, som ingen af os havde magen til hjemme. Problemet var bare, at vi som før nævnt, nok havde en forskellig opfattelse af hvordan et sådan univers egentligt skulle se ud. Selv forestillede jeg mig en dekoration i retningen af Mogens Vestergårds Brinkakvarium, den 128l vi har i klubben, med nogle store flotte rødder og så en skov af Anubiasplanter af forskellige arter, heri skulle der så svømme nogle forskellig små farve strålende cichlider fra de Afrikanske floder (under ingen omstændigheder Kribensis, idet jeg personlig opfatter den som den mest røvkedelige hvad angår farver og desuden er det en fisk vi har haft alle sammen, så her ville jeg virkelig kæmpe imod, hvis der var nogen der skulle have fået den formastelige ide, at dette uhyrer skulle med i denne klubbens nye Edens have). Jeg påtog mig i denne gruppe af inkarnerede cichlideakvarister den opgave at finde ud af hvilke planter, der var muligheder for at beplante dette nyfundne paradys med, og så fremlægge dette på et kommende møde. Dette blev også gjort, en aften hvor vi også gennemgik nogle af de fisk det dengang var muligt at finde på markedet.

Det er således derfor denne artikel egentlig er blevet til, idet jeg havde skrevet ned hvilke planter der kom fra området. Det er kun nogle stykker jeg har fundet frem til, men alligevel en del for en cichlideakvarist for hvem planter er og var lig med foder. Om vores flodakvarium, tja som i alle sikkert ved tørrede det jo ud. Vi begik den fejl, at ingen ville tage ansvaret for at komme i gang, så døden indtraf hurtigt. Der burde nok kun være et par stykker som skulle dekorere, og så kunne andre finde fisk, planter, filtersystemer osv. Nok om det, jeg har rundt i litteraturen fundet lidt bevingede ord om nogle forskellige Afrikanske planter, mange af dem er nok de fleste af jer bekendte i hvert fald af udsende, men nok ikke hvor de kommer fra i verden !

Bolbitis heudelotii: I Afrikas tropiske regnskov finder vi denne smukke plantes hjemsted. i både dens submerse (undervands) og emers (kimeplante) vækstformer. I akvariet fæstes den kraftige, mørkegrønne rodstock bedst på sten, træ eller rødder, hvor den krybende vokser videre. De op til 50 cm lange og 20 cm brede, næsten sortgrønne blade er dybt indskårne og dobbelt finned. Bregnen vokser ret langsomt og trives bedst i blødt til, højest, mellemhårdt vand, ved moderat lysstyrke. Sideskuddene fra rhizomen danner med tiden en udvidet gruppe. Planten bliver med tiden et fantastisk blikfang i akvariet, og bør derfor placeres således at den er fuldt synlig for beskueren. (Planten har også et Dansk navn, hvis det evt. skulle knibe med Latin, idet den her i kongeriget kaldes Heudelots vandbregne, så det kommer nok ikke bag på nogen, at det var ham, Heudelot, der var det første menneske der så planten, når man altså ser bort fra de millioner af lokale, der i årtusinder, ikke har skænket den en tanke, Tankevækkende ikke).

Nymphaea lotus: eller, så vidt jeg ved, Rød Tigerlotus. Denne åkande er udbredt i både Afrika og Sydøstasien. De vokser af og til som ren submers plante uden flydeblade. Den udvikler som akvarieplante en ca. 30 cm stor roset af dybrøde, mørkplettede blade. Stærkt lys fremmer farverne og giver nogle flotte kompakte planter. Denne vækst har gode tilpasningsevner og udvikler sig for en akvarist tilfredsstillende selv i ugunstigt hårdt vand. Ungplanterne kommer på korte udløbere og slår deres egne rødder i bundlaget. I naturen er planten vel egentlig en modbydelig Satan, som i løbet af kort tid kan kvæle et vandhul, idet den tager lyset fra andre planter, dette skal vel egentlig være ret nemt at undgå i vore styrede vandhuller.

Den grønne tigerlotus er ligeledes en åkande, men denne art har fortrinsvis neddykkede blade. Som botanisk betegnelse angives også *Nymphaea lotus*. Planten skal stamme fra Nigeria. Af en lille glat mørk knold skyder finthårede, ved basis dybt indskårne, 15-20 cm store bladplader frem. De er lysende grønne med uregelmæssige røde pletter. Denne plante har en fortrinlig tilpasningsevne, og danner i stærkt lys en kompakt roset, ved svagt lys bliver bladene stører og får længere stængler. Hvis der fremkommer flydeblade bør disse fjernes hurtigst muligt. Denne noget omfangsrige plante skal som solitær plante i akvariet have tilstrækkeligt med plads, ungplanter skal slå deres egne rødder i bundlaget og først når de har fået 4-5 blade kan man flytte dem.

Til de mere problematiske afrikanske planter hører *Pistia stratiotes*, som følgende slet og ret kaldes Pistia. Den hører Aronstavs-væksterne til, (*Araceae*). Den er udbredt i så at sige alle lande i troperne og delvis også i Subtroperne. Denne flydeplantens roset består af ret tykke, silkebløde og tunge eller kileformede blade. Disse er på undersiden let lodne og blågrønne, og på oversiden har de en bleggrøn farve. De kan være 10-20 cm lange og er smallest ved foden, i spidsen bliver de op til 7 cm brede. Spidsen er afrundede eller indskåret, og bladene er forsynet med 7-15 parallelle langsgående årer. Ved foden af rosetten danner der sig udløbere, der bliver til datterplanter. Et fint forgrenet rodnet hænger 10-30 cm ned i vandet. Nær bladbasis findes der i blomstringstiden en hvidlig, indsnøret ca. 1 cm lang blomst, der indeholder i den underste halvdel en frugtknude og i den øverste ditto krydsstillede støvblad (38 stk.), hvis støvtråde er vokset sammen i stilke. Denne smukke plante fra stillestående vand, i de før nævnte udbredelsesområder, giver ofte problemer i vores akvarier, idet den kræver fugtig luft og en temperatur på 25-30 grader C. samt kraftig belysning. Kondensvand, der drypper ned fra dæksglasset, er farligt for Pistiaen, idet det kan få planten til at rådne. Den tilbydes ofte hos vores dyrehandlere, men desværre er det kun nogle få akvarister der har det store udbytte af denne plante, da planterne ofte dør på grund af det med kondensvandet, eller fordi de får for lidt lys. Også den ringe afstand til lyset fra planten, er skyld i mange planters død, da planten i denne situation bliver nærmest grillt af varmen fra lyskilden, Et andet problem med denne plante er, at giver man den så de optimale betingelser, bliver man belønnet eller belemret med en frodighed som i løbet af kort tid tager alt lyset fra planterne i bunden af akvariet. Det kan lade sig gøre at opformere sine pistiaer i havedammen om sommeren.

Der er i dag erkendt lidt over 40 *Aponogeton* typer, af disse findes der 15 typer i Afrika. Det drejer sig om planter, der enten lever helt under vand eller danner flydeblade. Fra en rodstock, som for det meste er knoldformet, udvikler der sig en roset med blade der har stilke.

På grund af vekslen mellem tørke og regntid, gennemlever de fleste af arterne en til to vegetationsperioder og hvilepauser om året. I tørketiden dør bladene og roden overlever nede i slammet/bundlaget. Desværre er de fleste af de Afrikanske arter nærmest umulige at få til at leve i vores akvarier.

Slægten *Ammannia lythraceae* er med sine 30 arter udbredt i Afrika, Amerika og Asien. Det er overvejende små, amfitiske og etårige planter. Hos os er i hvert fald to arter bekendte, og en af disse stammer med sikkerhed fra Afrika, *Ammannia Senegalensis* som i mange år blev handlet under navnet *A. latifolia* (og under dette navn skulle stamme fra Amerika, men den kommer altså fra Afrika, som så mange andre amerikanere!). Planten findes både på land og i vand. Undervandsformen variere meget stærkt efter de herskende betingelser. det er muligt at skelne mellem tre grundformer. Bladene på undervandsformen er lineært langsetformet, farven er efter lysforholdene olivengrønne eller rosarød, undersiden er mest kraftigt farvet. Planten anvendes bedst i akvarier, der har en minimums dybde på 40 cm. Den bør plantes i grupper, opformering sker ved stiklinger.

Slægten *Anubias* eller de Afrikanske spydblade er efterhånden blevet en gruppe af planter man ser i alle akvarier, idet den er noget af det mest taknemmelige man kan tænke sig. Personlig har jeg erfaret at den dog ikke egner sig til mine cichlinder idet de nok skal få gjort kål på de nye skud. Jeg anser det derfor for en stor skam, når jeg ser en cichlideakvarist der køber de store flotte planter som Tropica driver frem, for blot at sætte

dem ned til en flok altædende Mbunaer, efter nogle måneder er en sådan plante forvandlet til et vrug, som ligger fjernt fra fordoms glans, og pengene må anses som værende smidt ud i hampen. Nok om min personlige mening. Fra starten af Anubiasens optræden i vores akvarier i 70erne, var der mange vismænd, der om planten sagde at den kunne vi ikke holde i vores akvarier, idet det var en sumpplante og den derfor ikke kunne trives under vandet. Disse kloge hoveder er nok ikke akvarister mere, for nu om dage ser vi jo som før skrevet denne plante i stort set alle akvarier. Som det fremgår af navnet stammer planten fra Afrika hvor den hovedsageligt findes i Cameroun. Planterne er meget dekorative og robuste som det jo nok er de flest bekendt, samtidig er slægten meget artsrig og opviser en enorm variation i former og størrelse, her findes de små typer som med stort held kan anvendes i forgrunden af akvariet, samt alle mellem former op til gigantum som jeg engang så i DATZ, den var højere en den tyske akvarist der havde fundet den i Cameroun. Det eneste der udover cichliden kan tage livet af en Anubias er hvis man planter den i alt for finkornet sand eller man dækker dens stilk til med grus. Anubiaserne skal ifølge litteraturen være en meget varme krævende plant helst ikke under 25 grade C. derimod synes det ikke at lyset eller vandets beskaffenhed har den store betydning, faktisk kan det være en fordel at man i en periode sætter lysstyrken ned, da man så vil opleve at planten i denne periode vil begynde at skyde med en masse nye blade.

Denne artikel skrev jeg engang i 1998, der er som i alle ved kommet nye lokaler og mange af de der var aktive Malawi akvarister er ikke længere med i vores klub og mange af dem har end ikke mere akvarier, ideen om det afrikanske flod akvarium spøger dog stadig i mit hoved og en dag skal jeg nok få det realiseret da jeg stadig mener at et sådan akvarium både vil være spændende og meget udfordrende med hensyn til både plante og fiske sammensætning. Derforuden 530eren står stadig tom og der lægger en udstilling og vinker forude, så det kunne måske være en ide!!!.